

МОНУ. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 632с

6. Кримінально-процесуальний кодекс України (Затверджений законом від 28.12.60 ВВР, №2 ст.15; зі змінами згідно закону N 2453-VI від 07.07.2010, ВВР, 2010, N 41-42, ст.529).

Самойлова Софія Юріївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань

науковий керівник:

Миронюк Роман Вікторович ,
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТА ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТИНИ-СВІДКА ПІД ЧАС ІНТЕРВ'ЮВАННЯ У РАМКАХ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Із проблемою особливого підходу та створення певної тактики комунікації із дитиною, яка через ті чи інші відносини має причетність до порушення законодавства країни, стикається чимало працівників поліції та інших служб. Наразі це питання не є чітко окресленим, але той факт, що не всі поліцейські розуміють як потрібно спілкуватися із дитиною та навіщо розуміти її психіку, створює певні складнощі у повсякденній діяльності працівників НПУ [1].

Діти – це особливі особи, які мають стосунок до адміністративного провадження через свій вік, когнітивний розвиток, особливості віку та залежність від тих, хто їх виховує, із ким вона проводить більшість часу та таке ін. Умови та характер проведення бесіди з дітьми також може мати вплив на її результат, саме тому знання як саме розвивається дитина у певному віці та як підготувати опитування для найбільш достовірних свідчень із урахуванням виключення повторного травмування дитини, є дуже важливим аспектом. Саме тому кожному поліцейському, який здійснює допит або опитування дитини, важливо знати та враховувати психологічні особливості дітей різного віку, незалежно від їх статусу у провадженні (дитина, що вчинила правопорушення, або та, що постраждала від вчинення протиправних діянь чи стала свідком таких подій), для покращення ефективності комунікації у своїй службовій діяльності.

Чому виникають труднощі у спілкуванні саме з дітьми? Існують різні

вікові періоди, залежно від яких кожна дитина має певні особливі риси.

Наприклад, у дошкільному віці (3-6 років) дитина стає більш егоцентричною та ніби «відокремляється» від дорослого, проте у той же час вона залежить від думки та оцінки дорослого. Основою формування лінії поведінки дитини поза межами дому, коли вона з'являється в іншому просторі, наприклад, у дитячому садочку чи інших розвиваючих гуртках, де вона має орієнтуватися на правила, встановлені у цьому просторі та межах своєї допустимої поведінки, є приклад відносин у власній родині. Це стосунки між батьком та матір'ю, між батьками та іншими родичами, тобто як формувалися їх стосунки, за якими правилами – це є досвідом для дитини, що вона трансформує у свої манери та відтворює за інших обставин [2]. Також діти у такому віці все сприймають значно краще у грі, оскільки саме через неї вони можуть більш якісно відтворити ті події та обставини, що відбувалися з нею. Більш цікавими для запам'ятовування події є емоційна забарвлені, яскраві події. Тому, якщо поліцейський відповідно до статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України, що регулює порядок допиту неповнолітніх і малолітніх свідків [3], здійснює допит дитини дошкільного віку, то його доцільно проводити у формі гри (наприклад, ця лялька – «мама», а ця – «батько»), де дитина відтворить моменти певної події і буде розповідати що і як було.

Діти у віці 6-10 років проходять період молодшого шкільного віку, де фокус із дослідження себе та інших переходить на навчальну діяльність, у цей час у них активізуються природні «аналізатори» – зір, слух, смак тощо. Дитина у такому віці може чітко розповісти, де відбувалась певна подія, у який проміжок часу (після уроків, коли вона йшла додому або коли її зустрічав зі школи батько), а залежної від пануючого рецептора описати якого кольору була машина поруч, яка музика грала навколо, який одяг був одягнений та інше. Відповідно до цього віку дитина може розповісти про її емоційний стан у момент події – це було добре чи погано, хотіла дитина настання якоїсь події чи вона хотіла сказати «ні», боляче чи приємно [4]. Гарною ідеєю для допиту дітей 6-10 років є демонстрація смайликів, за допомогою яких діти краще визначають та відповідають на питання щодо емоції, яка переважала у них, оскільки вони вже знають базові емоції людини.

Малолітні та неповнолітні особи 10-18 років переживають різні стадії підліткового віку, що характеризуються стрімкими змінами у фізіологічних особливостях, потребах, психологічних змінах. У цьому віці дітям дуже важливо відчувати себе дорослими та знати, що його думку враховують. Саме тому поліцейському, який проводить допит, важливо усіма своїми діями, емоціями положенням тіла показувати, що він уважно слухає дитину чи підлітка. Під час опитування, урахувавши особливості, ставити питання таким чином: «Я знаю, що і як сталося, але мені важлива твоя думка щодо цього і твоє ставлення до цього». Давати дитині зрозуміти, що її думка – важлива та доречна на рівні з дорослими – це ключ до успішного допиту та

отримання достовірної інформації.

Діти сприймають, відтворюють та описують світ притаманним саме їм способом. Урахування особливостей віку та характеру поведінки дитини перед проведенням допиту, його планування – дуже важливе питання, дослідження якого є обов'язковим для поліцейських, що проводять допит малолітніх та неповнолітніх осіб.

1. «Зелені кімнати»: психологічні особливості організації роботи з дітьми. Н.П. Бочкор, О.М. Цільмак, О.В. Швед та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2012. 98 с.

2. Бандура А., Уолтерс Р. Подростковая агрессия. Изучение влияния воспитания и семейных отношений. Пер. с англ. М.: Апрель Пресс, ЭКСМО-Пресс, 2000. С.8-23.

3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 року №2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005 р. Ст. 214.

4. Особливості психосоціального розвитку учнів початкової школи: стаття. *Основи здоров'язбережної компетентності*. URL: <http://multycourse.com.ua/ua/page/16/58>

Сергійчук Каріна Михайлівна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування

науковий керівник:

Миرونюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

МІЖНАРОДНІ ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ НЕПОВНОЛІТНІХ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Законодавство визначає необхідним спеціалізацію слідчих та суддів, які здійснюють кримінальне провадження щодо неповнолітніх. П.12 Мінімальних стандартних правил Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила») вказує на необхідність спеціальної підготовки поліцейських, які працюють із неповнолітніми. У вказаному правилі «звертається увага на необхідність спеціальної підготовки усіх посадових осіб із забезпечення правопорядку, які беруть участь у здійсненні правосуддя щодо неповнолітніх» [1]. Прокурор виступає процесуальним керівником на стадії досудового розслідування та підтримує державне обвинувачення у суді. Від нього залежить прийняття низки процесуальних рішень, якісне проведення